

HOGER ONDERWIJS Deze tijd vraagt om studenten die zich ook sociaal hebben ontwikkeld. Online leren alleen volstaat dan niet, betoogt **Gerrie Strik**.

Student heeft ook 'levend' onderwijs nodig

Gerrie Strik
rector Vrije Hogeschool

Opnieuw is een generatie middelbare scholieren afgestudeerd. Anders dan vorige generaties konden zij hun schooltijd niet afronden met een traditioneel examen, hebben zij geen feesten kunnen vieren en kunnen zij niet reizen. En nu zij zich hoopvol richten op een volgende fase in hun leven, wacht hun een nieuwe verrassing: midden in de coronacrisis lanceerde het hoger onderwijs een campagne waarin zij worden voorbereid op het feit dat maximaal 10 tot 30 procent van het onderwijs offline zal zijn. Zelfstandig online thuiswerken lijkt het nieuwe studeren te worden.

De snelheid waarmee online oplossingen tijdens de lockdown ontwikkeld werden is indrukwekkend. Maar zij sluit ook aan bij een reeds bestaande trend van rendementsdenken in het hoger onderwijs. Online zijn wordt niet langer gezien als een pijnlijke interventie tijdens de huidige lockdown, maar als een noodzakelijke voorwaarde voor hoger onderwijs in de toekomst.

Online was een factor van belang tij-

dens de lockdown. Maar nu staan we voor een cruciale keuze: moet de voortgezette bescherming tegen het virus blijvend technologisch van aard zijn, of buigen we het hoger onderwijs weer terug naar een menselijk niveau?

Wat wij nodig hebben om de crisis te boven te komen zijn mensen die van meer op de hoogte zijn dan hun eigen vakgebied. Sensitieve wereldburgers die de verbindingen voelen tussen het persoonlijke en het politieke. Mensen die verantwoordelijkheid dragen voor elkaar en voor de wereld, die met humor en voorkomendheid standpunten kunnen innemen en die ideeën kunnen aandragen voor onze collectieve problemen. Wat wij nodig hebben is een nieuwe generatie studenten. Die ontstaat in een lerende gemeenschap.

Talentontwikkeling

De rectoren van de Nederlandse universiteiten publiceerden daarom een brandbrief in *ScienceGuide*. In die brief spreken ze hun zorgen uit over de te loorgang van deze generatie studenten wanneer we het live contact niet zeer spoedig laten herleven.

Onderwijs is geen productielijn met input en output, hoewel sommige maatregelen van de overheid en van on-

Onderwijs is geen productielijn met input en output, hoewel sommige maatregelen die indruk wel wekken

derwijsbestuurders die indruk wel wekken. Het doel van het hoger onderwijs is talentontwikkeling en persoonlijkheidsvorming. Daarvoor moet de student op zoek naar antwoorden op vragen als: Wat kan ik? Wie ben ik? Wat wil ik? Wat is de richting waarin ik koers?

Weten wie ik ben, is weten waar ik sta, temidden van de anderen. Identiteit, hoe vloeiend ook, ontwikkelt zich in levende verbintenissen.

Dit gebeurt niet online. In het studentenleven ontstaat het besef dat je kwetsbaar bent, en afhankelijk van een sociale omgeving. Alleen als we doordrongen zijn van dat besef, zijn we in staat om werkelijk te beseffen dat er voor de aarde geen plan B is.

Juist in je studententijd heb je de mogelijkheid mensen te ontmoeten die soms fundamenteel anders zijn en soms verrassend gelijkend. In de ontmoeting zie je jezelf door de ogen van de ander.

Slagen we er niet in om eigen onmacht te verdragen en onze kwetsbaarheid onder ogen te komen, dan zullen we de schaamte over onszelf op anderen laden.

Dan verschuilen we ons achter versteend wij-zij-denken waar de Black Lives Matter-beweging tegen strijdt. Dan zullen we onze verantwoordelijkheid voor de aarde en de mensen die er leven ontkennen.

De eenentwintigste eeuw is een eeuw van veranderingen, veranderingen die moed vereisen van mondige

mensen. In het hoger onderwijs willen we studenten helpen bij het ontwikkelen van strategieën om de grote uitdagingen van onze tijd te doordringen en om ze aan te pakken. Daarvoor is levend onderwijs nodig, en dat is waar we voor staan. De trend om technische beheersing te beschouwen als dé conditie voor toekomstig wereldburgerschap maakt ons monddood en handelingsonbekwaam.

Wij willen studenten helpen om een toekomst te creëren. Wij willen hen helpen het bewustzijn én de kennis én de vaardigheden te ontwikkelen die hun het zelfvertrouwen en de creatieve kracht geven om een bijdrage te leveren aan een menswaardige samenleving. Online maar vooral: offline.

Prachtig uitgedost voor het eindexamengala van een middelbare school in Steenwijk, vorig jaar.

FOTO HOLLANDESE HOOGTE